

Nova pravila Evropske komisije znače da je vreme da se preispita budućnost najprljavijih elektrana na uglj u Evropi i Bugarskoj, navodi se u saopštenju za javnost organizacije Greenpeace od 31. jula. Usvajanje novih klimatskih zahteva za termoelektrane na uglj omogućiće zatvaranje onih najprljavijih u Evropskoj uniji.

Termoelektrane na uglj, koje su među najvećim zagađivačima u Evropi i Bugarskoj, biće prinuđene da investiraju u tehnike smanjenja zagađivanja ili će biti zatvorene. To je rezultat novih biznis planova za velike elektrane, koji su usvojeni u aprilu i biće objavljeni ovih dana u Zvaničnom žurnalu Evropske unije. Lekari, ekolozi i organizacije koje se bave klimatskim promenama su pozdravili usvajanje dugo očekivane revizije postojećih dokumenata, čiji cilj je smanjenje zagađenja iz elektrana na uglj u Evropi, uključujući i nekoliko postrojenja u Bugarskoj kao prioritetna. Novi standardima se uvodi striktniji režim za emisiju azotnih oksida, sumpor-dioksida, sitnih čestica i, po prvi put, žive. Ove toksične supstance se povezuju za brojne zdravstvene i ekološke probleme, uključujući razvoj astme kod dece. Koncentracija zagađivača vazduha u urbanim oblastima je primorala aktiviste da zahtevaju hitnu akciju borbe protiv zdravstvene krize u evropskim gradovima. Ukupno 132 grada iz 23 države predstavljaju Evropsku legislativu o kvalitetu vazduha. Istovremeno, Bugarska je jedna od prvih članica EU koja je optužena za njeno narušavanje. Trenutno je u toku i diskusija o proceduri protiv Bugarske zbog zagađenja vazduha sumpor-dioksidom iz centrale „Marica-Istok“ u blizini Galabova. Korišćenje najboljih dostupnih tehnika će smanjiti zagađenje i unaprediti kvalitet vazduha u Evropi, uključujući i gradove.

Uprkos zastrašujućim podacima i postojećim alternativama, sektor uglja u Bugarskoj se snažno protivi reformama. Tokom okruglog stola u Staroj Zagori, na kojem su učestvovali predstavnici industrije, sindikata i vlade, preovlađujuće mišljenje bilo je da bi se trebalo osloniti na privremeno isključenje iz novih pravila i nastaviti rad kao i ranije. Tako, umesto pripremanja za tranziciju u ekonomiju smanjene upotrebe uglja i predstavljanja novih tehnologija u energetskom sektoru, Bugarska želi da iskoristi svaku priliku da produži život svojim termoelektranama.

„Ovo protivljenje države i sindikata samo odlaže neizbežne reforme koje su neophodne celokupnoj industriji uglja u zemlji. Iako smo zakasnili, još uvek imamo priliku da počnemo sa aktivnim radom na razvoju dugoročne strategije za tranziciju ka smanjenju korišćenja uglja. To je ono na šta bi trebalo da se fokusira naša država, a ne na kontinuitet postojanja zastarelih i zagađujućih termoelektrana“, izjavila je Teodora Stojanova iz organizacije Greenpeace Bugarska.

Predstavljeni standardi mogu delovati previše restriktivno, ali oni su zasnovani na onome što su već postigle elektrane u Evropi i širom sveta. Termoelektrane imaju četiri godine da

investiraju u mere kojima će se smanjiti količina štetnih emisija ili će biti ugašene. Istovremeno, države imaju priliku da svoje energetske sisteme prilagode novim zahtevima i da obezbede da društveni i ekonomski uticaji na zahvaćene zajednice budu minimalni. Izveštaj koji je objavljen prošle godine pokazao je da je više od pola elektrana na ugalj u Evropi primilo odstupanja koja im dozvoljavaju da rade iako nisu izvršile neophodne investicije i nastavile su da zagađuju. To je slučaj sa nekoliko termoenergetskih postrojenja u Bugarskoj, uključujući Ruse Istok, Bobov Dol, Devniju i Maricu 3.